

No. 54172*

**Finland
and
Norway**

Agreement between the Republic of Finland and the Kingdom of Norway on the construction and maintenance of reindeer fences and on other measures to prevent reindeer from entering the territory of the other country. Karasjok, 9 December 2014

Entry into force: *1 January 2017, in accordance with article 28*

Authentic texts: *Finnish and Norwegian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Finland, 12 January 2017*

*No UNTS volume number has yet been determined for this record. The Text(s) reproduced below, if attached, are the authentic texts of the agreement /action attachment as submitted for registration and publication to the Secretariat. For ease of reference they were sequentially paginated. Translations, if attached, are not final and are provided for information only.

**Finlande
et
Norvège**

Accord entre la République de Finlande et le Royaume de Norvège sur la construction et l'entretien des barrières de rennes et d'autres mesures visant à empêcher les rennes de pénétrer dans le territoire de l'autre pays. Karasjok, 9 décembre 2014

Entrée en vigueur : *1er janvier 2017, conformément à l'article 28*

Textes authentiques : *finnois et norvégien*

Enregistrement auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies : *Finlande,
12 janvier 2017*

*Aucun numéro de volume n'a encore été attribué à ce dossier. Les textes disponibles qui sont reproduits ci-dessous sont les textes originaux de l'accord ou de l'action tels que soumis pour enregistrement. Par souci de clarté, leurs pages ont été numérotées. Les traductions qui accompagnent ces textes ne sont pas définitives et sont fournies uniquement à titre d'information.

[FINNISH TEXT – TEXTE FINNOIS]

**Suomen tasavallan
ja
Norjan kuningaskunnan
välinen sopimus poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta
sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi pääsemästä toi-
sen valtakunnan alueelle**

Suomen tasavallan hallitus ja Norjan kuningaskunnan hallitus, haluten uudistaa ja kehittää Suomen ja Norjan välillä 3 päivänä kesäkuuta 1981 poroaitojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on estää poroja ylittämästä näiden kahden valtakunnan rajaa, tehdyn sopimuksen määräyksiä, ovat sopineet seuraavasta uuden sopimuksen tekstistä:

I luku

Paimennusvelvoite

1 artikla

Paimennusvelvoite

Suomalaiset ja norjalaiset pronomistajat ovat velvolliset huolehtimaan porojensa jatkuvasta asianmukaisesta paimentamisesta siten, että niiden pääseminen toisen valtakunnan alueelle jos mahdollista estyy.

Tämän sopimuksen mukaisesti rakennetut aidat on rakennettu pronomistajien paimennusvelvoitteen tukemiseksi.

II luku

Aidat

2 artikla

Olemassa olevat ja uudet sopimusaidat

Porojen estämiseksi pääsemästä kulkemaan valtakunnanrajan yli on rakennettu aita Suomen, Norjan ja Ruotsin yhteisen kolmen valtakunnan rajapyykin (rajapyykki 294) ja Muotkavaarassa (Krokfjell) olevan Suomen, Norjan ja Venäjän federaation yhteisen kolmen valtakunnan rajapyykin väliselle osuudelle.

Yllä mainitulle osuudelle on rakennettu yhtenäinen aita lukuun ottamatta osuutta Angelista rajapyykkiin 343.

Angelin ja Levajoen välille rakennetaan aita. Angelista Vanhaan Karigasniemeen aita rakennetaan Suomen puolelle rajaa. Aita rakennetaan niin lähelle rajaa kuin maasto-olosuhteiden vuoksi on mahdollista. Vanhasta Karigasniemestä Levajoelle aita raken-

netaan Norjan puolelle rajaa. Kaarasjoen ja Levajoen välillä aita rakennetaan valtatie (E6) lansirpuolelle.

Aita saa erityisissä tapauksissa 5 artiklan nojalla nimitettävän poroaitakomission päätöksellä poiketa aina 2 kilometrin päähän valtakunnanrajasta, milloin kolituuttomien rakennus- tai kunnossapitokustannusten välttämisen tai aidan tehokkuuden turvaaminen niin vaativat. Jos poikkeama valtakunnan rajasta on yli 2 kilometriä, on poroaitakomission sitä koskeva päätös hyväksyttävä noottienvaihdolla valtakuntien välillä. Päätettäessä aidan poikkeamisesta valtakunnan rajasta, on kuitenkin huolehdittava siitä, etteivät toisen valtakunnan poronostajat meneta laidunalueita olennaisesti enemmän kuin toisen.

3 artikla

Aitalinja rajana

Kaikissa kysymyksissä, joita tämä sopimus koskee, määräävä raja on aitalinja niillä osuuksilla, joille valtakuntien välille on 2 artiklan mukaisesti rakennettu aita. Angeltin ja rajapyykkin 343 välisellä osuudella määräävä raja on kuitenkin valtakuntien välinen raja.

4 artikla

Työselitys ja vastuu aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta

Aita rakennetaan ja kunnossapidetään 5 artiklan nojalla nimitettävän poroaitakomission vahvistaman työselityksen mukaisesti.

Norja on rakentanut/rakentaa ja kunnossapitää aidan seuraavilla osuuksilla.

1. Kolmen valtakunnan rajapyykistä 294 Tromsissa rajapyykkiin 316
2. Nuolasjoen suulta Angeliin
3. Vanhasta Karigasniemestä (Julláguoika) Levajoelle
4. Rajapyykistä 353 Muotkavaaraassa (Krokkfjell) olevaan Suomen, Norjan ja Venäjän federaation kolmen valtakunnan rajapyykkiin.

Suomi on rakentanut/rakentaa ja kunnossapitää aidan seuraavilla osuuksilla:

1. Rajapyykistä 316 Nuolasjoen suulle.
  2. Angelistä Vanhaan Karigasniemeen (Julláguoika)
  3. Rajapyykistä 343 rajapyykkiin 353.
- Poroaitakomission tulee varmistaa, että uusien aitojen rakentaminen ja nykyisten aitojen siirtäminen rekisteröidään GPS- rekisteröinnillä, jotta poroaitakomissiolla on kulloinkin päivitetty karttapohja aitalinjoista.
- Kummallakin maalla on oikeus kustannuksellaan korottaa tai vahvistaa rakennettua aita tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa. Tällaiset työt eivät saa heikentää aidan kestävyyttä. Lisäksi kummallakin maalla on oikeus rakentaa aitoja, jotka ovat tarpeen tämän sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi.

5 artikla

Poroaitakomissio

Aidan rakentamista ja kunnossapitoa 4 artiklassa mainituilla aitaosuuksilla valvomaan asetetaan kuusijäseninen suomalais-norjalainen poroaitakomissio. Sen jäsenistä kummankin valtakunnan viranomaiset nimittävät kolme neljäksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajana toimii parittomina vuosina suomalainen ja parillisina vuosina norjalainen.

Poroaitakomissio vahvistaa työselityksen raja-aidan rakentamista ja kunnossapitoa varten ja valvoo, että aita rakennetaan ja kunnossapidetään työselityksen mukaisesti.

Kummankin valtakunnan on asettava riittävä määrä aidan kunnossapitäjiä, joiden tulee tarkastusmatkoillaan korjata aitoja. Vioista, joita ei voida korjata tarkastusmatkoilla, tulee kunnossapitäjän tehdä kirjallinen selostus poroaitakomissiolle. Tällaiset korjaukset on suoritettava mahdollisimman nopeasti.

Kumpikin valtakunta vastaa poroaitakomissioon nimittämiensä jäsenten kustannuksista.

Poroaitakomission on varmistettava, että Angelin ja Vanhan Karigasniemen välille aita rakennetaan niin lähelle valtakunnanrajaa kuin maasto-olosuhteet sallivat

Jos poroaitakomissio ei pääse yksimieliseen ratkaisuun, tulee asia saattaa 24 artiklassa mainitun välityslautakunnan lopullisesti päätettäväksi.

Komission päätökset laaditaan kirjallisessa muodossa ja ne on viipymättä toimitettava kummankin maan toimivaltaisille viranomaisille.

6 artikla

Rakentaminen ja tarkastus

Angelin ja Levajoen välisellä osuudella kummankin valtakunnan tulee aloittaa 4 artiklassa tarkoitettu aidan rakentaminen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavana vuonna. Aidan rakentaminen on saatettava loppuun viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

Kummallakin valtakunnalla on oikeus määrätä tarkastusmies valvomaan ja tarkastamaan aitojen rakentamista ja kunnossapitoa. Tarkastusmiehen tulee myös valvoo, että aitalinjoja pidetään siistissä kunnossa ja että sen muu sopimuksessa tarkoitettu käytö ja sillä liikkuminen on sopusoinnussa asianomaisen maan voimassa olevien määräysten kanssa. Tarkastuksesta vastuussa olevien on lähetettävä kirjallinen ilmoitus laiminlyönneistä, virheistä ja aitojen siirtämisestä poroaitakomissiolle.

Jos on erityisiä perusteita, toisen valtakunnan toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan niille henkilöille, joilla on aidan tarkastus ja kunnossapitovastuu, käyttää toisen valtakunnan aluetta.

III luku

Porojen rajanylitys

7 artikla

Ilmoitus rajanylityksestä

Kun on todettu, että yhdestä valtakunnasta kotoisin olevia poroja on tullut toisen valtakunnan alueelle, on toimivaltaisen viranomaisen mahdollisimman pian ilmoitettava rajanylityksestä sen valtakunnan viranomaiselle, josta porot ovat kotoisin. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi porojen lukumäärä, jos se on tiedossa, rajanylityspaikka sekä porojen palauttamisen aika ja paikka. Ilmoitus on lähetettävä sähköpostitse tai muulla tavalla todisteellisesti

Ilmoituksessa on annettava tieto, jos suomalaisten ja norjalaisten porojen sekoittumisen vuoksi on toimitettava erotus. Samanaikaisesti tai mahdollisimman pian tulee antaa erillinen ilmoitus erotuksen ajasta ja paikasta.

Jos ilmoituksen tekijän mielestä on syntynyt 12 artiklan mukaan korvattava vahinko, sen tulee käydä ilmi rajanylitystä koskevasta ilmoituksesta Toimivaltaisen viranomaisen tulee samalla tai mahdollisimman pian eri ilmoituksella määrätä esitetyn vahingon tutkimisen aika ja paikka.

Ilmoituksessa tulee, jos mahdollista, antaa tarkka selostus vahingon aiheuttamisen ajankohdasta ja paikasta, vahingon laadusta ja määrästä sekä taloudellisesta menetyksestä, jota vaaditaan korvattavaksi. Jos mahdollista, tulee antaa tietoja, joilla saattaa olla merkitystä vahinkoa aiheuttaneiden porojen omistajan toteamiseksi. Myös mahdollisista todistajista ja muista todisteista on ilmoitettava.

8 artikla

Palauttaminen

Jos suomalaisia poroja tulee Norjan alueelle tai norjalaisia poroja Suomen alueelle, ja porojen rajanylitys on huomattava tai jatkunut pitemmän aikaa tai, jos on tapahtunut suomalaisten ja norjalaisten porojen sekaantumista keskenään, on sen valtakunnan toimivaltaisen viranomaisen, jossa porot ovat, ryhdyttävä toimenpiteisiin porojen palauttamiseksi mahdollisimman nopeasti kotimaahansa.

Jos porojen rajanylitys on vähäinen ja tapahtunut hiljattain ja poronmistajat molemmin puolin rajaa ovat asiasta yhtä mieltä, poronhoitajat voivat palauttaa porot kotimaahansa. Rajanylityksestä on tehtävä niin pian kuin mahdollista ilmoitus molempien valtakuntien toimivaltaiselle viranomaiselle. Tällaisen palauttamisen osalta ei sovelleta 7, 11 ja 13 artikloiden määräyksiä.

9 artikla

Velvollisuus porojen noutamiseen

Jos poroja ei ole 8 artiklan 2 kappaleen mukaisesti ajettu takaisin siihen valtakuntaan, josta ne ovat kotoisin, on 7 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottanut viranomainen velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin yhdessä poronmistajien ja mahdollisesti muun viranomaisen kanssa, jotta porot viipymättä noudetaan.

Jos on toimitettava erotus, on porot noudettava erotusta varten määrättyä aikana

10 artikla

Erotus

Sen paikkakunnan toimivaltainen viranomainen, jossa erotus on toimitettava, on velvollinen yhdessä poronomistajien ja mahdollisesti muun viranomaisen kanssa huolehtimaan siitä, että erotus voidaan suorittaa sitä varten määrättyä aikana. Niiden porojen omistaja, joihin vieraat porot ovat sekaantuneet, on itse tai sijaisen edustamana velvollinen avustamaan erotuksessa. Erotuksesta on pidettävä pöytäkirjaa, johon mm. merkitään vieraiden porojen lukumäärä ja, jos mahdollista, kaikki porojen merkit.

Ote erotuksessa pidetystä pöytäkirjasta on mahdollisimman pian toimitettava porojen kotimaan toimivaltaiselle viranomaiselle.

Porojen kotimaan poronomistajat, jotka vastaanottavat erotetut porot, ovat velvollisia antamaan kirjallisen vahvistuksen vastaanotosta. Jäljennös tästä vahvistuksesta lähetetään porojen kotimaan toimivaltaiselle viranomaiselle yhdessä pöytäkirjanotteen kanssa

11 artikla

Maksu luvattomasta laiduntamisesta

Kun 7 artiklan mukainen ilmoitus on lähetetty, rajan ylittäneiden porojen omistajat voivat viedä poronsa takaisin seitsemän vuorokauden sisällä ilman että rajanylityksestä vaaditaan maksua. Jos poroja ei ole noudettu määräajassa, on sillä valtakunnalla, johon porot ovat tulleet, oikeus vaatia luvattomasta oleskelusta maksu, jonka suuruus on enintään 5 prosenttia laskettujen eläinten arvosta.

Jos porot tavataan valtakunnassa sen jälkeen, kun 10 päivää on kulunut 7 artiklassa mainitun ilmoituksen lähettämisestä, käsitellään tilannetta uutena rajanylityksenä. Jos erotus on toimitettu, lasketaan määräaika erotukselle määrätystä päivästä.

12 artikla

Korvaus vahingosta

Maatalousmaille tai jäkäliköille aiheutuneesta vahingosta johtuva taloudellinen menetys, jonka toisesta valtakunnasta kotoisin olevat porot taikka niiden omistajat tai hoitajat ovat aiheuttaneet toisen valtakunnan asukkaille, on korvattava täysimääräisesti 11 artiklassa tarkoitetun maksun lisäksi. Aiheutuneen vahingon johdosta korvausta vaativan henkilön on osoitettava vahinko ja vahingon suuruus esittämässään vaatimuksessa.

Jos rajanylitysilmoituksen yhteydessä on esitetty vahingonkorvausvaatimus, on sen valtakunnan toimivaltaisen viranomaisen, jossa vahinko on tapahtunut, huolehdittava siitä, että vahinko tutkitaan niin pian kuin mahdollista. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava todisteellisesti toisen valtakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle vahinkotarkastuksen aika ja paikka. Tälle viranomaiselle on annettava mahdollisuus olla läsnä vahinkotarkastuksessa. Tutkinnan tuloksista on käytävä ilmi, onko vahinkoa aiheutunut, onko vahinko porojen aiheuttama ja onko vahinko sen laatuinen, että siitä

voidaan vaatia korvausta. On otettava huomioon, ovatko myös oman valtion porot osallistuneet vahingon aiheuttamiseen. Jos on ilmeistä, ettei ole aiheutunut vahinkoa rajat ylittävistä poroista, vaatimus on hylättävä.

Jos vahinko on aiheutunut, korvaus vahvistetaan toimivaltaisen viranomaisen korvausarvion mukaan.

Toimivaltaisen viranomaisen tulee pitää pöytäkirjaa korvausarviointin suorittamisesta. Pöytäkirjassa tulee antaa tarkka kuvaus vahingon laadusta ja suuruudesta sekä kustannuslaskelma.

13 artikla

Korvaus muista kustannuksista

Kustannukset viranomaisten, todistajien ja valtuutettujen henkilöiden matkoista, porojen kokoamisesta, lukemisesta, poisajosta, paimentamisesta, ruokinnasta, erottamisesta, 7 artiklan mukaisen ilmoituksen toimittamisesta sekä muista porojen rajanylityksen aiheuttamista toimenpiteistä on korvattava sellaisella rahamäärällä, jonka vahvistaa korvausta vaativan valtakunnan toimivaltainen viranomainen.

14 artikla

Arvon määrämisen perusta

Arvo, jonka perusteella 11 artiklan tarkoittama maksu määrätään, määräytyy poronostajien teurasporoista saaman käyvän keskihinnan perusteella siinä valtakunnassa, jonne porojen rajanylitys on tapahtunut.

15 artikla

Korvauksen ja kustannusten maksaminen

Viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 17 artiklassa mainitun pöytäkirjanotteen saapumisesta kunkin valtakunnan toimivaltainen viranomainen vahvistaa ne korvausmäärät, jotka 11 artiklan nojalla on maksettava. Nämä korvaussummat sekä 12 ja 13 artiklan mukaiset korvaukset suoritetaan sen valtakunnan yleisistä varoista, josta porot ovat kotoisin.

Kunkin vuosipuoliskon päätyttyä on kummankin maan viranomaisten lähetettävä toisilleen ilmoitus veloitettavista korvausmääristä sekä selvittävä nämä tilit keskenään.

Jos poronostaja joko tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa porojensa rajanylityksen, määrää toimivaltainen viranomainen, missä määrin poronostaja on velvollinen korvaamaan valtiolle sen maksun, joka tämän sopimuksen mukaisesti on toiselle valtakunnalle suoritettu.

Valtakunnan on maksettava korvaus yhden vuoden kuluessa korvausvaatimuksen vastaanottamisesta ja hyväksymisestä. Asia on selvitettävä viimeistään 6 kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen vastaanottamisesta. Jos yksimielisyyteen ei päästä 6 kuukauden kuluessa, asia on selvitettävä 24 artiklan mukaisesti.

16 artikla

Rajanylityksen todennettavuus

Toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kiijaa kaikista porojen rajanylityksiä koskevista ilmoituksista. Siihen on merkittävä seuraavat tiedot:

1 sananmukainen jäljennös 7 artiklan mukaan lähetetystä ilmoituksesta sekä tarkka maininta siitä, milloin ja miten se on lähetetty, kuka ilmoituksen on tehnyt ja mistä hänet voi tavoittaa;

2. vastaanotettu ilmoitus siitä, että toisen valtakunnan poroja on tullut toiseen valtakuntaan, ja tarkka maininta sen sisällöstä sekä ilmoitus siitä, milloin ja miten se on vastaanotettu, kuka ilmoituksen on tehnyt ja mistä hänet voi tavoittaa;

3 selostus siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty 2 kohdassa mainitun ilmoituksen johdosta;

4. eritelty ilmoitus perusteluineen niistä kustannuksista, jotka 15 artiklan mukaisesti voidaan kokonaan tai osaksi vaatia perittäviksi toiselta valtakunnalta.

17 artikla

Pöytäkirjanotteiden vaihtaminen

Ote 12 artiklassa mainitusta pöytäkirjasta lähetetään kummankin valtakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian kustannusarvion laatimisen jälkeen. Samalla tavalla lähetetään puolivuositain luettelo 16 artiklassa mainituista tapauksista. Pöytäkirjan vastaanottaja vastaa sen kaantamisesta.

IV luku

Erinäisiä määräyksiä

18 artikla

Toimivallan delegointi

Yksi tai useampi asiantunteva henkilö voidaan valtuuttaa suorittamaan tämän sopimuksen 7–10 artikloiden mukaan toimivaltaiselle viranomaiselle kuuluvia tehtäviä.

Valtuutettujen henkilöiden nimet ja osoitteet on ilmoitettava viivytyksettä.

19 artikla

Muuttoteiden käyttö

Poronmistajat saavat muuttomatkoillaan käyttää niitä toisen valtakunnan alueella olevia muuttoteitä, jotka poroaitakomissio vahvistaa. Muuttomatalla on kielletty laiduntamista poroja toisen valtakunnan alueella. Poroaitakomission on ilmoitettava asianomaisille paliskunnille etukäteen, mitä muuttoteitä käytetään.

Sopimusta ei sovelleta teurasporoihin, jotka asianmukaisesti paimennettuina luvallisesti tuodaan maahan.

20 artikla

Maastoajoneuvojen käyttö

Tämän sopimuksen edellyttämää tehtäviä suoritettaessa saadaan valtakunnarajasta riippumatta käyttää apuna tarkoitukseen sopivia maastoajoneuvoja siinä laajuudessa kuin niiden käyttö ei ole vastoin asianomaisessa valtakunnassa voimassa olevia moottoriajoneuvoilla kulkemista maastossa koskevia määräyksiä. Tällöin sovelletaan ajoneuvoon ja sen kuljettajaan sen valtakunnan määräyksiä, jossa ajoneuvoa käytetään.

Jokainen kuljettaja on itse vastuussa ajomaassa kulloinkin voimassa olevien sääntöjen noudattamisesta.

21 artikla

Poromerkkien luettelo ja rekisteröinti

Poromerkkirekisterin ylläpitäjien Norjassa ja Suomessa on toimitettava toisilleen ajantasainen luettelo niistä poromerkkeistä, jotka on rekisteröity kummankin valtakunnan raja-alueella. Luettelon tulee olla käännetty vastaanottajamaan kielelle.

Toisessa valtakunnassa on kielletty rekisteröimästä uusia merkkejä, joita helposti voidaan erehtyä pitämään toisessa valtakunnassa aikaisemmin rekisteröityinä merkkeinä.

Uudet merkit, jotka ilmoitetaan rekisteröitäviksi on ennen rekisteröimistä lähetettävä toisen valtakunnan rekisterin ylläpitäjälle. Tämän on viipymättä ilmoitettava, onko mitään huomautettavaa rekisteröintiä vastaan.

22 artikla

Muut aidat

Molemmat valtakunnat ovat velvolliset rakentamaan ja kunnossapitamaan erotusaitoja alueellaan niihin paikkoihin, jotka poroaitakomissio määrää.

Muita aitoja voi liittää sopimusaitaan vain komission luvalla.

23 artikla

Rangaistusmääräyksiä

Sitä, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan vahingoittaa aitaa tai erotusaitaa taikka aukaisee sellaisissa aidoissa olevan veräjän huolehtimatta sen kunnollisesta sulkemisesta, rangaistaan sakolla, ellei asianomaisessa maassa voimassa olevan rikoslainsäädännön mukaisesti toista ole määrättävä ankarampaa rangaistusta.

Tekijän on korvattava aiheuttamansa vahinko.

24 artikla

Riidanratkaisu

Tämän sopimuksen tulkitsemisesta tai soveltamisesta syntyneen riidan voi kumpikin valtakunta saattaa kolmijäsenisen välityslautakunnan ratkaistavaksi. Kumpikin valtakunta valitsee siihen yhden jäsenen, kun taas puheenjohtajan, joka ei saa olla Suomen eikä Norjan kansalainen, valitsevat kumpikin valtakunta yhdessä. Jos ne eivät voi pua puheenjohtajasta, tulee niiden pyytää Ruotsin hallitusta nimeämään puheenjohtajan.

Sen jälkeen kun puheenjohtaja on hankkinut asiasta kummankin valtakunnan lausunnot, välityslautakunta määrää kokoontumisensa ajan ja paikan sekä asian käsittelymuodot. Se määrää myös oman palkkionsa sekä miten tämä ynnä muut asian käsittelystä aiheutuneet kustannukset on valtakuntien kesken jaettava.

25 artikla

Viranomaiset

Kumpikin valtakunta säätää tässä sopimuksessa mainitut toimivaltaiset viranomaiset kansallisessa lainsäädännössään.

Kumpikin valtakunta on velvollinen antamaan tiedot toimivaltaisista viranomaisista toiselle valtakunnalle.

26 artikla

Voimassaoloaika ja uudelleen neuvottelut

Sopimus on voimassa 30 vuotta voimaantulopäivästä. Ellei sopimusta irtisanota viimeistään 5 vuotta ennen kuin tämä ajanjakso päättyy, sen voimassaolo jatkuu vielä kymmenen vuotta ja sitä on myöhemmin katsottava pidennetyksi kymmenellä vuodella kerrallaan, ellei sitä irtisanota kaksi vuotta ennen kuluvan kymmenvuotiskaksikon päättymistä.

Osapuolet voivat nootteja vaihtamalla vaatia tämän sopimuksen määräysten uudelleen neuvottelua.

27 artikla

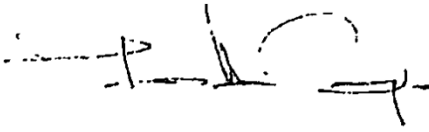
Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, kun osapuolet ovat nootteja vaihtamalla toisilleen ilmoittaneet, että voimaantuloa koskevat kansalliset valtiosäännön mukaiset menettelyt on suoritettu.

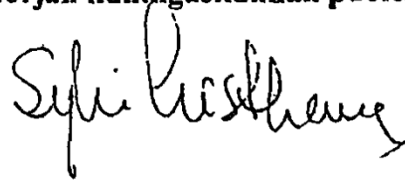
Tämä sopimus kumoaa voimaan tullessaan Suomen ja Norjan välillä 3 kesäkuuta 1981 tehdyn sopimuksen porojen rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä muista toimenpiteistä porojen estämiseksi ylittämästä valtakuntien rajaa.

Tämä sopimus on tehty Karasjoella 9. päivänä joulukuuta 2014, kahtena suomen- ja norjankielisenä kappaleena. Norjan- ja suomenkieliset tekstit ovat yhtä päteviä

Suomen tasavallan puolesta

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized name with a large initial letter.

Norjan kuningaskunnan puolesta

A handwritten signature in black ink, clearly legible as 'Sylvi Kisthøven'.

[NORWEGIAN TEXT – TEXTE NORVÉGIEN]

**Konvensjon mellom
Republikken Finland
og
Kongeriket Norge
om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å
hindre at rein kommer inn på det andre rikets område**

Republikken Finlands regjering og Kongeriket Norges regjering, som ønsker å fornye og utvikle bestemmelsene i konvensjonen av 3. juni 1981 mellom Finland og Norge om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker, er blitt enige om følgende tekst til ny konvensjon:

Kapittel I

Vokteplikt

Artikkel 1

Vokteplikten

Finske og norske reineiere plikter å sørge for at deres rein til enhver tid blir forsvarlig vaktet slik at det så langt som mulig unngås at reinen kommer inn på det andre rikets område.

Gjerder som er oppført i henhold til denne konvensjonen er oppført for å støtte opp om reineiernes vokteplikt.

Kapittel II

Gjerder

Artikkel 2

Eksisterende og nye konvensjonsgjerder

For å hindre at rein kommer over riksgrensen er det oppført et gjerde på strekningen fra treriksrysa mellom Finland, Norge og Sverige (riksrøys 294) til treriksrysa mellom Finland, Norge og Den russiske føderasjon på Krokfjell (Muothavarre). På den nevnte strekningen er det oppført et sammenhengende gjerde unntatt strekningen fra Angeli til riksryøys 343.

Mellom Angeli og Levajok skal det oppføres et gjerde. Fra Angeli til gamle Kargasniemi oppføres gjerde på finsk side av grensen. Sett ut i fra de topografiske forholdene skal dette gjerdet oppføres så nær grensen som mulig. Fra gamle Kargasniemi til Levajok oppføres gjerde på norsk side av grensen. Dette gjerdet skal oppføres på vestsiden av hovedveien (E6) mellom Karasjok og Levajok.

Den reingjerdekommissjon som i henhold til artikkel 5 skal oppnevnes, kan bestemme at gjerdet i særlige tilfelle kan avvike inntil 2 km fra riksgrensen hvor det er nødvendig for å unngå uforholdsmessige utgifter til oppføring og vedlikehold eller for å trygge gjerdets effektivitet. Dersom avviket blir over 2 km, må Reingjerdekommissjonens vedtak godkjennes gjennom notevæksling mellom de to riker. Ved bestemmelse om at gjerdet skal avvike fra riksgrensen, skal det iakttas at reineiere i det ene riket ikke skal berøves beitemark i vesentlig større utstrekning enn reineiere i det andre riket.

Artikkel 3

Gjerdelinje som skille

På de strekninger hvor gjerde i medhold av artikkel 2 er oppført mellom de to rikene, er gjerdelinjen avgjørende skille for alle spørsmål som omhandles i denne konvensjonen. For strekningen mellom Angeli og riksrøys 343 er riksgrensen likevel avgjørende skille.

Artikkel 4

Arbeidsbeskrivelse og ansvar for oppføring og vedlikehold av gjerdet

Gjerdet oppføres og vedlikeholdes i samsvar med den arbeidsbeskrivelse som fastsettes av den reingjerdekommissjon som i henhold til artikkel 5 skal oppnevnes.

Norge har oppført/fører opp og vedlikeholder gjerdet på følgende strekninger:

1. Fra treiksrøysa 294 i Troms til riksrøys 316.
2. Fra Njuolasjohkas munning til Angeli.
3. Fra gamle Kargasniemi ved Julláguoika til Levajok.
4. Fra riksrøys 353 til treiksrøysa mellom Finland, Norge og Den russiske føderasjon på Krokfjell (Muothavarre).

Finland har oppført/fører opp og vedlikeholder gjerdet på følgende strekninger:

1. Fra riksrøys 316 til Njuolasjohkas munning.
2. Fra Angeli til gamle Kargasniemi ved Julláguoika.
3. Fra riksrøys 343 til riksrøys 353.

Reingjerdekommissjonen skal sikre at oppføring av nye gjerder og flytting av eksisterende gjerder GPS-registreres, slik at reingjerdekommissjonen til en hver tid har et oppdatert kartgrunnlag over gjerdetrascene.

Hvert rike har adgang til for egen regning å foreta slik forhøyelse eller forsterkning av gjerdet som det finner grunn til. Slike arbeider må ikke svekke gjerdets holdbarhet.

I tillegg har hvert rike rett til å oppføre gjerder som er nødvendige for å ivareta forpliktelsene etter denne avtalen.

Artikkel 5

Reingjerdekommissjonen

Til å overvåke oppføring og vedlikehold av de gjerdestrekninger som er nevnt i artikkel 4, skal det oppnevnes en finsk-norsk reingjerdekommissjon på seks medlemmer.

Myndighetene i de to rikene oppnevner tre medlemmer for en periode på fire år. Vervet som leder utføres i oddetallsår av en finne, og partallsår av en nordmann. Reingjerdekommissjonen fastsetter ar beidsbeskrivelse for oppføring og vedlikehold av grensegjerdet, og påser at gjerdet oppføres og vedlikeholdes i samsvar med arbeidsbeskrivelsen.

Det påligger hvert av de to rikene å utse et tilstrekkelig antall personer til å føre tilsyn med gjerdet, og til å foreta reparasjoner på sine inspeksjonsreiser. Feil som ikke kan rettes på inspeksjonsreisen, skal det rapporteres skriftlig om til Reingjerdekommissjonen. Slike feil skal utbedres så snart som mulig.

Hvert rike bærer selv utgiftene til sine medlemmer i Reingjerdekommissjonen. Reingjerdekommissjonen skal ut fra de topografiske forholdene sikre at gjerdet mellom Angeli og gamle Kargasniemi oppføres så nært riksgrensen som mulig.

Dersom det ikke oppnås enstemmige vedtak i Reingjerdekommissjonen, skal saken forelegges den i artikkel 24 nevnte voldgiftsnemnd til endelig avgjørelse. Kommisjonens beslutninger skal foreligge skriftlig, og uten opphold meddeles ansvarlig myndighet i begge land.

Artikkel 6

Oppføring og tilsyn

På strekningen mellom Angeli og Levajok skal begge rikene begynne oppføringen av gjerdestrekningen i henhold artikkel 4 året etter ikrafttredelsen av denne avtalen. Gjerdet skal ferdigstilles innen fem år fra ikrafttredelsen av denne avtalen.

Hvert av rikene har rett til å oppnevne en tilsynsperson som skal overvåke og inspisere oppføring og vedlikehold av gjerdene. Tilsynspersonen skal også kontrollere at det blir ryddet opp langs gjerdelinjene, og at øvrig bruk og ferdsel i henhold til konvensjonen er i samsvar med gjeldende regler i vedkommende land. De som har ansvaret for tilsynet skal sende skriftlig underretning om forsømmelser, feil og flytting av gjerder til Reingjerdekommissjonen.

Dersom det foreligger særlige grunner, kan ansvarlig myndighet i det andre riket gi tilatelse til at de personer som har til syn med og vedlikeholdsansvaret for gjerdet, får benytte det andre rikets område.

Kapittel III

Når rein krysser grensen

Artikkel 7

Melding ved grenseoverskridelse

Når det er konstatert at rein hjemmehørende i det ene riket, er kommet inn på det andre rikets område, skal vedkommende myndighet så snart som mulig gi melding om grenseoverskridelsen til myndigheten i det riket hvor den grenseoverskridende reinen hører hjemme. Meldingen skal gi opplysning om antall rein der det er kjent, stedet for grenseoverskridelsen og tid og sted for tilbakeføring av reinen. Meldingen skal gis per e-post eller annen etterprøvable metode.

I meldingen skal det gis beskjed om det er behov for utskilling ved sammenblanding av finske og norske rein. Det skal samtidig eller så snart som mulig, gis særskilt melding om tid og sted for utskillingen.

Dersom melder mener at det er oppstått skade som skal erstattes etter artikkel 12, skal dette fremkomme i meldingen om grenseoverskridelse. Vedkommende myndighet skal samtidig eller så snart som mulig, gi særskilt melding om tid og sted for undersøkelse av påberopt skade.

I meldingen skal det så langt som mulig gis nøyaktige opplysninger om tid og sted for skadevoldelsen, skadens art og omfang og det økonomiske tapet som kreves erstattet. Så langt som mulig skal det gis opplysninger som kan ha betydning for å fastslå hvem som er den reinen som har gjort skade. Eventuelle vitner og andre bevis skal også oppgis.

Artikkel 8

Tilbakeføring

Dersom finske rein kommer inn på norsk område, eller norske rein kommer inn på finsk område, og grenseoverskridelsen er betydelig eller har pågått i lengre tid, eller det er skjedd sammenblanding av finske og norske rein, skal vedkommende myndighet i det riket hvor reinen oppholder seg iverksette tiltak for at reinen så snart som mulig blir ført tilbake til sitt hjemland.

Dersom grenseoverskridelsen er ubetydelig og nylig har skjedd, og reieneierne på begge sider av grensen er enige om det, kan reinen føres tilbake til sitt hjemland av reingjeterne. Det skal så snart som mulig gis melding om grenseoverskridelsen til vedkommende myndighet i de to rikene. Ved slik tilbakeføring gjelder ikke bestemmelsene i artiklene 7, 11 og 13.

Artikkel 9

Plikt til avhenting av rein

Dersom reinen ikke er drevet tilbake til det riket hvor den hører hjemme i samsvar med artikkel 8, annet ledd, plikter myndigheten som har mottatt melding etter artikkel 7 å iverksette tiltak sammen med eierne av reinen og eventuelt annen myndighet, slik at reinen uten opphold blir avhentet.

Dersom utskilling må holdes, skal reinen avhentes til den tid som er fastsatt for utskillingen.

Artikkel 10

Utskilling

Vedkommende myndighet på det sted hvor utskillingen skal foregå, plikter sammen med reieneierne og eventuelt annen myndighet å sørge for at utskillingen kan holdes til den tid som er fastsatt. Eiere av den rein som den fremmede rein er blandet sammen med, er pliktig til selv eller ved stedfortreder å hjelpe til ved utskillingen. Det skal føres protokoll for utskillingen hvor det bl.a. gis opplysning om antall fremmede rein, og så langt som mulig alle reins merker.

Utskrift av protokollen for utskillingen skal så snart som mulig sendes til vedkommende myndighet i reinens hjemland.

De reineiere i reinens hjemland som overtar de utskilte rein, plikter å bekrefte mottakelsen skriftlig. Gjenpart av denne bekreftelsen skal sendes sammen med protokollutskriften til vedkommende myndighet i reinens hjemland.

Artikkel 11

Betaling for ulovlig beite

Etter at det er sendt melding i samsvar med artikkel 7, kan eierne av den rein som har krysset grensen føre reinen tilbake innen en frist på sju døgn uten at det utløses en betaling for grenseoverskridelsen. Dersom reinen ikke er avhentet innen fristen, har det riket som reinen er kommet inn i, rett til å kreve betaling for det ulovlige opphold med høyst 5 pst. av verdien av de opptalte dyr.

Dersom reinen påtreffes i riket etter at 10 dager er gått fra melding etter artikkel 7 ble sendt, blir forholdet å behandle som ny grenseoverskridelse. Dersom utskilling er holdt, regnes fristen fra den dag som er fastsatt for utskillingen.

Artikkel 12

Erstatning for skade

Utover betalingen i artikkel 11 skal det gis full erstatning for økonomisk tap som følge av skade på jordbruksareal og lavmatter påført det ene rikets innbyggere av rein hjemmehørende i det andre riket eller av reinens eiere eller gjetere. Det er den som har fremmet krav om at det har skjedd en skade som må dokumentere skaden og skadeomfanget i det krav som presenteres.

Dersom det er fremmet krav om erstatning i forbindelse med melding om grenseoverskridelse, skal vedkommende myndighet i det riket hvor skaden har funnet sted sørge for at skaden undersøkes så raskt som mulig. Vedkommende myndighet skal gi informasjon om tid og sted for skadeundersøkelsen til vedkommende myndighet i det andre riket på en dokumenterbar måte. Denne myndigheten skal gis mulighet til å overvære skadeundersøkelsen. Undersøkelsen skal gi svar på om det har skjedd en skade, om skaden er voldt av rein, og er av en slik art at den kan kreves erstattet. Det skal tas hensyn til om rein hjemmehørende i riket har medvirket til skaden. Er det åpenbart at det ikke har skjedd noen skade av grenseoverskridende rein, skal kravet avvises.

Dersom det har skjedd en skade, skal erstatningen fastsettes etter skjønn av vedkommende myndighet.

Vedkommende myndighet skal føre protokoll om hvordan erstatningsskjønnet er gjennomført. I protokollen skal det gis en nøyaktig beskrivelse av skadens art og omfang, og en omkostningsberegning.

Artikkel 13

Erstatning for andre omkostninger

Omkostninger ved offentlige tjenestemenns, vitners og bemyndige personers reiser, ved samling, opptelling, utdriving, vokting, føring, utskilling, avgivelse av melding etter artikkel 7 og andre tiltak i forbindelse med reins overskridelse av grensen, erstattes med et beløp som fastsettes av vedkommende myndighet i det riket som krever erstatning.

Artikkel 14

Grunnlag for verdiberegning

Verdien som betaling etter artikkel 11, skal beregnes på grunnlag av gjeldende middelpris til reineier på slakterein i det riket hvor grenseoverskridelsen av rein har funnet sted.

Artikkel 15

Innbetaling av erstatning og omkostninger

Senest tre måneder etter mottakelsen av utskrift som nevnt i artikkel 17, skal vedkommende myndighet i det enkelte rike fastsette de beløp som skal betales i henhold til artikkel 11. Disse beløp og erstatninger etter artiklene 12 og 13 betales av offentlige midler i det riket hvor reinen hører hjemme.

Ved utgangen av hvert halvår skal de respektive myndighetene i de to riker sende hverandre oppgaver over de beløp som kreves og gjøre opp med hverandre.

Dersom en reineier ved forsett eller uaktsomhet forårsaker at hans rein overskrider riksgrensen, avgjør vedkommende myndighet i hvilken utstrekning reinsieren skal være forpliktet til å erstatte staten den betaling som er betalt til det andre riket i samsvar med denne konvensjonen.

Det enkelte rike skal betale erstatningen innen ett år etter at erstatningskravet er mottatt og avklart. En avklaring skal finne sted senest innen 6 måneder etter at erstatningskravet er mottatt. Dersom det etter 6 måneder fortsatt foreligger uenigheter, skal saken avklares etter artikkel 24.

Artikkel 16

Etterprøvbarehet av grenseoverskridelse

Det påligger vedkommende myndighet å ha notoritet over alle meldinger som kommer inn om reins grenseoverskridelse. Følgende opplysninger skal gis:

1. ordrett gjengivelse av meldingen som er sendt i henhold til artikkel 7 med nøyaktig gjengivelse av når og på hvilken måte meldingen er sendt, hvem som er melder og hvor denne kan nås,

2. melding som er mottatt om at rein fra vedkommende hjemland er kommet inn i det andre riket, med nøyaktig gjengivelse av meldingens innhold og angivelse av når og på hvilken måte den er mottatt, hvem som er melder og hvor denne kan nås,

3. opplysning om hvilke tiltak som er iverksatt i anledning av slik melding som nevnt under punkt 2,

4. spesifiserte oppgaver med begrunnelse over de omkostninger som i henhold til artikkel 15 kan kreves helt eller delvis refundert av det andre riket.

Artikkel 17

Utteksling av utskrift av protokoll

Utskrift av den protokoll som er nevnt i artikkel 12, skal sendes til vedkommende myndighet i de to riker. Dette skal skje så snart som mulig etter at skjønnet er avholdt. På samme måte sendes hvert halvår oversikt over hendelser som nevnt i artikkel 16. Mottakeren av protokollen svarer for oversettelsen.

Kapittel IV

Forskjellige bestemmelser

Artikkel 18

Delegasjon av myndighet

En eller flere kyndige personer kan bemyndiges til å utføre de oppgaver som vedkommende myndighet er tillagt i denne konvensjons artikler 7–10.

Det skal straks gis melding om de bemyndigede personers navn og adresser.

Artikkel 19

Bruk av flytteleier

Reineiere har under flytting rett til å bruke de flytteleier over det andre rikets område som bestemmes av Reingjerdekommissjonen. Det er forbudt å la reinen beite på det andre rikets område under slik flytting. Reingjerdekommissjonen skal varsle de berørte reinbeitedistriktene i forkant om de flytteleier som vil bli benyttet. Konvensjonen gjelder ikke for slakterein som lovlig innføres under betryggende vokting.

Artikkel 20

Anvendelse av terrengkjøretøy

Under utførelsen av de oppgaver som følger av denne konvensjonen, kan hensiktsmessige terrengkjøretøy anvendes uavhengig av riksgrensen i den utstrekning slik anvendelse ikke strider mot det enkelte rikets gjeldende regler om ferdsel med motorisert kjøretøy i terreng. For kjøretøyet og føreren av dette, anvendes de bestemmelser som gjelder i det riket hvor kjøretøyet anvendes.

Enhver fører har selv ansvaret for at vedkommende overholder de til enhver tid gjeldende regler i det riket hvor kjøringen finner sted.

Artikkel 21

Fortegnelse over og registrering av reinmerker

De som har ansvar for reinmerkeregisteret i Norge og Finland skal etter anmodning sende fortegnelse til hverandre over de reinmerker som er registrert i hvert rikes grenseområde. Oversendelsen skal være oversatt til mottakerlandets språk. Det er forbudt å registrere nye merker i det ene riket som lett kan føre til forveksling med merker som tidligere er registrert i det andre riket. Nye merker som anmeldes til registrering, skal sendes til den som har ansvaret for reinmerkeregisteret i det annet rike, før registrering blir foretatt. Det skal omgående gis tilbakemelding om det fins merknader til at registrering blir foretatt.

Artikkel 22

Andre gjerder

De to riker er forpliktet til på sitt område å oppføre og vedlikeholde skillegjerder på de steder hvor Reingjerdekommissjonen bestemmer. Dersom andre gjerder skal knyttes til konvensjonsgjerdet, skal tillatelse innhentes fra kommissjonen.

Artikkel 23

Straffebestemmelser

Den som ved forsett eller uaktsomhet skader gjerde eller skillegjerde, eller åpner grind i slike gjerder uten å sørge for at den stenges på forsvarlig måte, straffes med bøter dersom den alminnelige straffelovgivning i vedkommende land ikke medfører strengere straff. Gjerningspersonen plikter å erstatte voldt skade.

Artikkel 24

Tvisteløsning

Tvist om forståelsen eller anvendelsen av denne konvensjonen kan hvert av rikene bringe inn for en voldgiftsnemnd på tre medlemmer. Hvert rike velger ett medlem, mens lederen velges av de to rikene i fellesskap. Lederen kan ikke være finsk eller norsk statsborger. Dersom de ikke blir enige om lederen, skal den svenske regjering anmodes om å oppnevne lederen. Voldgiftsnemnden bestemmer tid og sted for sine møter, samt formen for sakens behandling etter at lederen har innhentet uttalelse fra de to rikene. Nemnden bestemmer sin egen godtgjørelse og hvordan denne og de øvrige utgifter ved behandling av saken skal fordeles mellom rikene.

Artikkel 25

Myndighetene

Begge riker skal konkretisere i egen lovgivning hvilke myndigheter som er gitt kompetanse etter denne konvensjonen.

Begge riker skal gjensidig opplyse om denne kompetansetildelingen.

Artikkel 26

Varighet og reforhandlinger

Konvensjonen skal gjelde i 30 år fra ikrafttredelsesdatoen. Dersom konvensjonen ikke sies opp senest 5 år før utgangen av den perioden, gjelder den ytterligere ti år og skal senere anses forlengt for ti år av gangen, om den ikke sies opp to år før utgangen av den løpende tiårsperioden.

Partene kan ved noteveksling kreve reforhandlinger av konvensjonens bestemmelser.

Artikkel 27

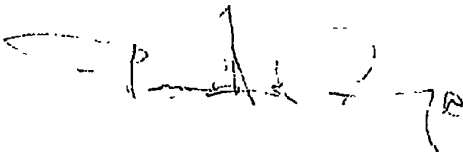
Ikrafttredelse

Denne konvensjon trer i kraft tretti dager etter at partene har meddelt hverandre gjennom noteveksling at de nasjonale konstitusjonelle prosedyrene for ikrafttredelse er fullført.

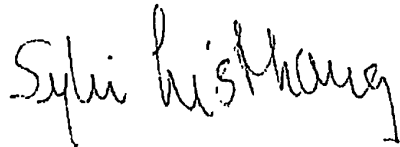
Fra den dag denne konvensjonen trer i kraft, oppheves konvensjonen av 3. juni 1981 mellom Finland og Norge om bygging og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker.

Denne konvensjon er utferdiget i Karasjok, den 9. desember 2014, i to eksemplarer på det finske og det norske språk. De norske og finske tekstene har lik gyldighet.

For Republikken Finland

For Kongeriket Norge

[TRANSLATION – TRADUCTION]

CONVENTION BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF NORWAY ON THE CONSTRUCTION AND MAINTENANCE OF REINDEER FENCES AND OTHER MEASURES TO PREVENT REINDEER FROM ENTERING THE TERRITORY OF THE OTHER COUNTRY

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Kingdom of Norway, wishing to renew and extend the provisions of the Convention of 3 June 1981 between Finland and Norway on the construction and maintenance of reindeer fences and other measures to prevent reindeer from crossing the border between the two countries, have agreed on the following text of a new Convention:

CHAPTER I. DUTY TO EXERCISE SURVEILLANCE

Article 1. Duty to exercise surveillance

Finnish and Norwegian reindeer owners shall be required to ensure that their reindeer are kept under proper surveillance, at all times, to prevent them, as far as possible, from entering the territory of the other country. The fences that are erected under this Convention shall be erected to support the reindeer owners in their duty to exercise surveillance.

CHAPTER II. FENCES

Article 2. Existing and new Convention fences

In order to prevent reindeer from crossing the border, a fence shall be erected on the stretch from the triple border cairn between Finland, Norway and Sweden (border cairn No. 294) to the triple border cairn between Finland, Norway and the Russian Federation at Krokfjell (Muothavarre).

On the aforementioned stretch the fence shall be continuous, except for the stretch from Angeli to border cairn No. 343.

A fence shall be erected between Angeli and Levajok. From Angeli to Old Karigasniemi, it shall be erected on the Finnish side of the border. With due consideration for topographical conditions, it shall be erected as close to the border as possible. From Old Karigasniemi to Levajok, it shall be erected on the Norwegian side of the border. It shall be erected on the west side of the main road between Karasjok and Levajok (E6).

The Reindeer Fence Commission to be appointed under article 5 may decide that the fence may, in special cases, deviate up to two kilometres from the border wherever necessary in order to avoid excessive expenditure on its construction and maintenance or in order to ensure the effectiveness of the fence. Where the deviation would exceed two kilometres, the decision of the Reindeer Fence Commission shall be approved by an exchange of notes between the two countries. In deciding whether the fence shall deviate from the State border, care shall be taken

that reindeer owners in one country are not deprived of pasture to a substantially greater extent than reindeer owners in the other country.

Article 3. Fence line as boundary

On the stretches along which a fence is erected between the two countries under article 2, the fence line shall constitute the decisive boundary for the purposes of all matters dealt with in this Convention. On the stretch between Angeli and border cairn No. 343, the State border shall continue to constitute the conclusive boundary.

Article 4. Work specification and responsibility for the construction and maintenance of the fence

The fence shall be erected and maintained in accordance with the work specification established by the Reindeer Fence Commission to be appointed under article 5. Norway shall erect and maintain the fence along the following stretches:

1. From the triple border cairn in Troms (border cairn No. 294) to border cairn No. 316,
2. From the mouth of the river Njuolasjohkas to Angeli,
3. From Old Karigasniemi by Julláguoika to Levajok,
4. From border cairn No. 353 to the triple border cairn between Finland, Norway and the Russian Federation on Krokfjell (Muothavarre).

Finland shall erect and maintain the fence along the following stretches:

1. From border cairn No. 316 to the mouth of the river Njuolasjohkas,
2. From Angeli to Old Karigasniemi by Julláguoika,
3. From border cairn No. 343 to border cairn No. 353.

The Reindeer Fence Commission shall ensure that the newly erected fences and the relocated existing fences are registered in the GPS system so that the Reindeer Fence Commission has, at all times, an updated map showing the fence stretches.

Each country shall have the right, at its own expense, to heighten or reinforce the fence as it finds appropriate. Such work must not diminish the stability of the fence. In addition, each country shall have the right to erect such fences as are needed to perform its duties under this Convention.

Article 5. Reindeer Fence Commission

In order to monitor the erection and maintenance of the fence stretches referred to in article 4, a six-member Finnish-Norwegian Reindeer Fence Commission shall be appointed. The authorities in the two countries shall each appoint three members for a term of four years. The office of chairman shall be held in odd-numbered years by a Finn, and in even-numbered years by a Norwegian.

The Reindeer Fence Commission shall establish the work specification for the construction and maintenance of the border fence, and shall ensure that the fence is constructed and maintained in accordance with the work specification. Each of the two countries shall be responsible for designating a sufficient number of people to inspect the fence and undertake repairs on their inspection visits. Defects that cannot be corrected during the inspection visit shall be reported in writing to the Reindeer Fence Commission. Such defects shall be repaired as soon as possible. Each country shall defray the costs of its own members on Reindeer Fence Commission. The

Reindeer Fence Commission shall ensure that the fence between Angeli and Old Karigasniemi is erected as close to the border as possible, with due regard for the topographical conditions. If the Reindeer Fence Commission cannot reach a unanimous decision, the matter shall be referred to the Arbitral Commission mentioned in article 24 for a final decision. Commission decisions shall be in writing and shall be communicated without delay to the responsible authorities in both countries.

Article 6. Erection and inspection

On the stretch between Angeli and Levajok, both countries shall begin work on the erection of their stretches of the fence, in accordance with article 4, after the entry into force of this Convention. The fence shall be completed within five years of the entry into force of this Convention. Each country shall be entitled to appoint an inspector to oversee and inspect the construction and maintenance of the fence. The inspector must also see to it that the area along the fence line is kept tidy, and that other uses and traffic in connection with the Convention are in compliance with the rules in force in the country concerned. Those responsible for the inspection shall send written reports concerning omissions, defects and the relocation of fences to the Reindeer Fence Commission.

If special reasons warrant it, the competent authority in the other country may grant permission for persons with responsibility for the inspection and maintenance of the fence to use the national territory of that country.

CHAPTER III. CROSSING OF THE BORDER BY REINDEER

Article 7. Notification of border crossing

When reindeer belonging to one country are found to have entered the territory of the other country, the competent authority shall, as soon as possible, so notify the authority in the country where the reindeer that have crossed the border belong. The notification shall provide information about the number of reindeer, if that is known, the place where the border crossing took place and the time and place of the return of the reindeer. Notification shall be given by e-mail or other verifiable method.

The notification shall advise with regard to the need for the separation of animals, if the mingling of Finnish and Norwegian reindeer has occurred. At the same time, or as soon as possible, the notification shall provide special notice as to the time and place for the separation. If reports indicate that damage that is subject to compensation under article 12 has occurred, that information shall be stated in the notification about the border crossing. The competent authority shall, at the same time or as soon as possible, provide special notice as to the time and place for the assessment of the damage claimed. The notification shall, as far as possible, provide accurate information about the time and place of the damage caused, the type and scope of the damage and the financial loss that is to be compensated. As far as possible, information should be provided that may be significant in determining who owns the reindeer that have caused the damage. Any witnesses and other evidence must also be indicated.

Article 8. Return of reindeer

If Finnish reindeer enter Norwegian territory or Norwegian reindeer enter Finnish territory, and the boundary-crossing is extensive or has existed for a long period, or there has been any mingling of Finnish and Norwegian reindeer, the competent authority in the country where the reindeer are present shall undertake measures to ensure that the reindeer are driven back to the country to which they belong as soon as possible.

Where crossing of the frontier has not been extensive or is of recent occurrence and the reindeer owners on both sides of the frontier so agree, the reindeer may be driven back to the country to which they belong by the herdsmen. The competent authorities of the two countries shall be notified of the border crossing as soon as possible. In the case of such returns, the provisions of articles 7, 11 and 13 shall not apply.

Article 9. Duty to fetch back reindeer

If the reindeer have not been driven back to the country in which they belong, in accordance with the second paragraph of article 8, the authority that has received the notification in accordance with article 7 shall be required to take action together with the owners of the reindeer and, if necessary, other authorities in order to ensure that the reindeer are fetched without delay. If they need to be separated, the reindeer shall be fetched at the time appointed for such separation.

Article 10. Separation

The competent authority in the place where the separation is to take place shall be required, along with the reindeer owners and any other authority, to ensure that the separation can take place at the appointed time. The owner of the reindeer with which the foreign reindeer have mingled must assist in such separation, either personally or through a representative. An official record concerning the separation shall be drawn up and shall indicate, inter alia, the number of foreign reindeer and, as far as possible, all marks on the reindeer.

A transcript of the official record concerning the separation shall be sent, as soon as possible, to the competent authority in the homeland of the reindeer. The reindeer owners in the country to which the reindeer belong who take custody of the separated reindeer shall be required to acknowledge receipt thereof in writing. A copy of such confirmation shall be sent along with the transcript of the official record to the competent authority in the country to which the reindeer belong.

Article 11. Payment for unlawful grazing

When a notification has been sent in accordance with article 7, the owners of the reindeer that have crossed the border have seven days to drive the reindeer back to their homeland without triggering a payment for the border crossing. If the reindeer are not collected within that period, the country into which the reindeer have entered is entitled to claim payment for the unlawful stay amounting to no more than 5 per cent of the value of the animals counted.

If the reindeer are found in the country after 10 days have elapsed from the date of the notification referred to in article 7, the case shall be treated as a fresh crossing of the border. If the event of a separation, the time limit shall be counted from the date set for the separation.

Article 12. Compensation for damage

Besides the payment referred to in article 11, full compensation shall be payable for financial losses that result from damage to farmland and lichen that has been caused to residents of one country by reindeer belonging to the other country or by the owners or herders of the reindeer. Persons who file a suit claiming that there has been damage must document the damage and the extent of the damage in the claim that is submitted.

If a claim for compensation is submitted in connection with a notification of a border crossing, the competent authority in the country where the damage has occurred shall ensure that the damage is investigated as quickly as possible. The competent authority shall provide information in documented form with regard to the time and place of the investigation of the damage to the competent authority of the second country. That authority shall be given the opportunity to witness the investigation of the damage. The investigation shall seek to provide answers to the questions as to whether damage has occurred, whether the damage was caused by reindeer, and whether it is of such a nature that compensation can be claimed. Consideration should be given to the possibility that reindeer belonging in the country have contributed to the damage. If it is obvious that there has been no damage caused by foreign reindeer, the claim shall be rejected.

If damage has occurred, the compensation shall be determined at the discretion of the competent authority. The competent authority shall keep an official record showing how it arrived at its estimate regarding the compensation. The record shall include an accurate description of the nature and scope of the damage and an accounting of costs.

Article 13. Compensation for other costs

Costs incurred by public officials, witnesses and authorized persons in connection with their travel and the rounding up, counting, driving back, surveillance, feeding and separation of the reindeer, and the submission of notifications under article 7 and other measures relating to borders crossings by reindeer shall be compensated by an amount to be determined by the competent authority in the country claiming compensation.

Article 14. Basis of the calculation of the value

The value according to which payments under article 11 are to be calculated shall be established on the basis of the current average price paid to reindeer owners for slaughtered reindeer in the country where the border crossing by reindeer has taken place.

Article 15. Payment of compensation and expenses

Within three months after receipt of the transcript referred to in article 17, the competent authority in each country shall determine the amounts to be paid pursuant to article 11. Those amounts and claims payable under articles 12 and 13 shall be paid out of public funds of the country to which the reindeer belong.

At the end of each half-year the respective authorities in the two countries shall send each other a statement listing the amounts claimed and settle accounts with each other. If a reindeer owner willfully or negligently causes his reindeer to cross the border, the competent authority shall determine the extent to which the reindeer owner shall be required to reimburse the State for

the payment made to the other country under this Convention. Each country shall pay the compensation within one year after the claim is received and cleared. Clearing shall take place within six months after the claim is received. If after six months there still is disagreement on the matter, the case shall be cleared in accordance with the provisions of article 24.

Article 16. Verifiability of the border crossing

The competent authority shall be required to keep itself fully aware of all notifications that have been received regarding border crossings by reindeer. The following information must be provided:

1. A verbatim transcription of notifications sent in accordance with article 7, with an exact statement as to when and in what manner they were sent, who the sender was and how he or she can be reached;
2. Notifications received to the effect that reindeer from the country concerned have entered the other country, with an exact transcript of the content of the notification and the statement as to when and how it was received, who the sender was and how he or she can be reached;
3. A statement of the measures taken as a result of the notification referred to in paragraph 2;
4. A specification of the costs, with justifications, for which reimbursement may be claimed, wholly or partly, from the other country under article 15.

Article 17. Exchange of transcripts of official records

Transcripts of the official record referred to in article 12 shall be sent to the competent authorities of the two countries. That shall take place as soon as possible after the decision on the incident has been taken. Similarly, a list of the incidents referred to in article 16 shall be sent every six months. The recipient of the official record shall be responsible for translation.

CHAPTER IV. MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 18. Delegation of powers

One or more experts may be authorized to perform the duties assigned to the competent authority under articles 7 to 10 of the Convention. The names and addresses of the persons so authorized must be communicated immediately.

Article 19. Use of migration routes

Reindeer owners may, when migrating, use the migration routes over the territory of the other country as are determined by the Reindeer Fence Commission. It shall be prohibited to allow reindeer to graze in the territory of the other country during such migration. The Reindeer Fence Commission shall notify the reindeer grazing districts concerned beforehand of the migration routes that are to be used. The Convention shall not apply to reindeer intended for slaughter that have been lawfully brought into the country under proper surveillance.

Article 20. Use of all-terrain vehicles

In the performance of the duties arising from this Convention all-terrain vehicles may be used without regard to the State border in so far as such use does not conflict with the rules in force in each country concerning motorized vehicle traffic in the wilderness. The provisions in force in the country where the vehicle is being used shall apply to the vehicle and the driver. Each driver is responsible for complying with the rules in force at any particular time in the country in which the driving takes place.

Article 21. List and registration of reindeer marks

The authorities responsible for maintaining the list of reindeer marks in Norway and Finland shall, upon request, send each other a list of the reindeer marks registered in the border districts of each country. Such communications shall be translated into the language of the recipient country. It shall be prohibited to register in one country new marks that can easily be mistaken for marks previously registered in the other country. New marks submitted for registration shall be sent to the authority responsible for the list of reindeer marks in the other country before they are registered. If the authority concerned has any comments on the proposed registration, it shall immediately respond to that effect.

Article 22. Other fences

The two countries shall be required to erect and maintain pens in their territory at the places designated by the Reindeer Fence Commission. If other fences are to be linked to Convention fences, a permit shall be obtained from the Commission.

Article 23. Penalties

Any person whoever willfully or negligently damages fences or pens, or opens the gate in such fences without taking care to close it securely, shall be punishable by a fine, unless the ordinary criminal law of the country concerned provides for a more severe penalty. The offender shall be obliged to pay compensation for the damage caused.

Article 24. Disputes

Any dispute regarding the interpretation or application of this Convention may be submitted by either country to a three-member Arbitral Commission. Each country shall elect one member, while the chairman shall be elected by the two countries jointly. The chairman may not be a Finnish or a Norwegian national. If they do not agree on a chairman, the Swedish Government shall be requested to appoint a chairman. The Arbitral Commission shall decide on the time and place for its meetings and shall draw up its rules of procedure after the chairman has obtained a statement from both countries. The Arbitral Commission shall itself establish the amount of its remuneration and the manner in which that amount and the other costs for the proceedings shall be divided between the two countries.

Article 25. The authorities

Both countries shall specify in their legislation the authorities that have been empowered under this Convention. Both countries shall notify each other of the assignment of such powers.

Article 26. Duration and renegotiation

The Convention shall remain in force for 30 years from the date of entry into force. Unless the convention is denounced no later than five years before the expiry of the period, it shall remain in force for an additional ten years and shall later be deemed to be extended for ten-year periods, if not denounced two years before the expiry of the current ten-year period. Parties may by exchange of notes require renegotiation of its provisions.

Article 27. Entry into force

This Convention shall enter into force 30 days after date on which the parties inform each other through an exchange of notes that their domestic constitutional procedures for the entry into force have been completed. On the date of entry into force of this Convention, the Convention of 3 June 1981 between Finland and Norway for the construction and maintenance of reindeer fences and other measures to prevent the reindeer from crossing the border between the two countries shall cease to have effect.

This Convention was done at Karasjok on 9 December 2014, in duplicate in the Finnish and Norwegian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic of Finland

PETTERI ORPO

For the Kingdom of Norway

SYLVI LISTHAUG

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LE ROYAUME DE NORVÈGE SUR LA CONSTRUCTION ET L'ENTRETIEN DES BARRIÈRES DE RENNES ET D'AUTRES MESURES VISANT À EMPÊCHER LES RENNES DE PÉNÉTRER DANS LE TERRITOIRE DE L'AUTRE PAYS

Le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement du Royaume de Norvège,

Désirant reconduire et élargir les dispositions de la Convention du 3 juin 1981 entre la Finlande et la Norvège relative à la construction et à l'entretien de barrières et à l'adoption d'autres mesures destinées à empêcher les rennes de pénétrer sur le territoire de l'autre pays,

Sont convenus du nouvel Accord suivant :

CHAPITRE I. OBLIGATION DE SURVEILLANCE

Article premier. Obligation de surveillance

Les Finlandais et les Norvégiens propriétaires de rennes sont tenus de surveiller à tout moment leurs rennes de façon à éviter, autant que possible, que ceux-ci ne pénètrent sur le territoire de l'autre pays.

Les barrières érigées en vertu du présent Accord le sont pour soutenir les propriétaires de rennes dans leur devoir de surveillance.

CHAPITRE II. BARRIÈRES

Article 2. Barrières existantes et barrières construites en vertu de l'Accord

Afin d'empêcher les rennes de franchir la frontière, des barrières sont construites sur le parcours allant de la borne frontière marquant le point de rencontre des frontières entre la Finlande, la Norvège et la Suède (borne frontière n° 294) jusqu'à la borne frontière marquant le point de rencontre des frontières entre la Finlande, la Norvège et la Fédération de Russie sur le Krokfjell (Muothavarre).

Sur le parcours susmentionné, les barrières sont continues, sauf sur le tronçon allant d'Angeli à la borne frontière n° 343.

Une barrière est construite entre Angeli et Levajok. D'Angeli à Old Karigasniemi, la barrière est construite du côté finlandais de la frontière. En tenant dûment compte des conditions topographiques, cette barrière est construite le plus près possible de la frontière. D'Old Karigasniemi à Levajok, la barrière est construite du côté norvégien de la frontière. Cette barrière est construite du côté ouest de la route principale reliant Karasjok à Levajok (E6).

La Commission des barrières nommée conformément à l'article 5 du présent Accord peut décider que les frontières peuvent, dans des cas particuliers, s'écarter de la frontière sur une distance pouvant atteindre 2 kilomètres lorsque cela sera nécessaire pour éviter des frais de construction ou d'entretien exagérés ou pour leur permettre de mieux remplir leur objet. Au cas où

l'écart devrait dépasser 2 kilomètres, la décision de la Commission des barrières est approuvée par un échange de notes entre les deux pays. Ce faisant, on veillera à ne pas fortement priver les propriétaires de rennes d'un des deux pays d'une zone de pâturage sensiblement plus grande que celle dont seront privés les propriétaires de rennes de l'autre pays.

Article 3. Délimitation par les barrières

Sur le parcours le long duquel des barrières séparent les deux pays en vertu de l'article 2, la barrière est considérée comme constituant la ligne de délimitation aux fins de toutes les questions visées par le présent Accord. Sur le parcours entre Angeli et la borne frontière n° 343, la frontière d'État continue de constituer la frontière décisive.

Article 4. Spécifications des travaux et responsabilité de la construction et de l'entretien des barrières

Les barrières sont construites et maintenues conformément aux spécifications des travaux établies par la Commission des barrières devant être nommée conformément à l'article 5. La Norvège construit et entretient la barrière sur les parcours suivants :

1. De la triple borne frontière de Troms (borne frontière n° 294) à la borne frontière n° 316,
2. De l'embouchure de la rivière Nuolasjoka à Angeli,
3. D'Old Karigasniemi à Levajok en passant par Julláguoika,
4. De la borne frontière n° 353 à la triple borne frontière marquant le point de rencontre des frontières entre la Finlande, la Norvège et la Fédération de Russie sur la rivière Krokfjell (Muothavarre).

La Finlande construit et maintient la barrière sur les parcours suivants :

1. De la borne frontière n° 316 à l'embouchure de la rivière Nuolasjoka,
2. D'Angeli à Old Karigasniemi en passant par Julláguoika,
3. De la borne frontière n° 343 à la borne frontière n° 353.

La Commission des barrières veille à ce que les barrières nouvellement construites et les barrières existantes réinstallées soient enregistrées dans le système GPS afin que la Commission des barrières ait à tout moment une carte actualisée des barrières.

Chaque pays a le droit, à ses propres frais, d'augmenter la taille de la barrière ou de renforcer la barrière à sa convenance. Ces travaux ne devront pas réduire la stabilité des barrières. En outre, chaque pays a le droit de construire les barrières nécessaires à l'accomplissement des tâches qui lui incombent en vertu du présent Accord.

Article 5. Commission des barrières

Afin de surveiller la construction et l'entretien des barrières sur les parcours visés à l'article 4, une Commission finno-norvégienne des barrières composée de six membres est nommée. Les autorités des deux pays désignent chacune trois membres pour un mandat de quatre ans. La présidence de la Commission est assurée les années impaires par un Finlandais et les années paires par un Norvégien.

La Commission des barrières établit les spécifications des travaux de construction et d'entretien des barrières et veille à ce que celles-ci soient construites et entretenues conformément aux spécifications.

Chacun des deux pays désigne un nombre suffisant de personnes chargées d'inspecter les barrières et de les remettre en état pendant leur tournée d'inspection. Les défauts impossibles à réparer lors de la tournée d'inspection sont signalés par écrit à la Commission des barrières. Ces défauts sont réparés le plus tôt possible. Chaque pays prend à sa charge les frais afférents à la participation de ses propres membres à la Commission des barrières. La Commission des barrières veille à ce que la barrière entre Angeli et Old Karigasniemi soit construite le plus près possible de la frontière, en tenant dûment compte des conditions topographiques.

Au cas où la Commission des barrières ne parvient pas à une décision unanime, la question est soumise à la Commission arbitrale visée à l'article 24 pour décision finale. Les décisions de la Commission sont consignées par écrit et communiquées sans délai aux autorités compétentes des deux pays.

Article 6. Construction et inspection

Sur le parcours entre Angeli et Levajok, les deux pays commencent à travailler sur la construction de leurs barrières, conformément à l'article 4, après l'entrée en vigueur du présent Accord. La barrière doit être achevée dans les cinq années suivant l'entrée en vigueur du présent Accord.

Chaque pays pourra nommer un inspecteur chargé de surveiller et d'inspecter la construction et l'entretien des barrières. Les inspecteurs veillent également à ce que les abords des barrières soient tenus dégagés et à ce que les autres activités qui y sont menées dans le cadre du présent Accord soient conformes aux règles en vigueur dans le pays intéressé. Les inspecteurs envoient des rapports écrits à la Commission des barrières si les barrières sont en mauvais état, endommagées ou si elles doivent être déplacées.

Si des raisons spéciales le justifient, l'autorité compétente de l'un des deux pays peut autoriser les personnes chargées de l'inspection et de l'entretien des barrières de l'autre pays à agir sur le territoire de son pays.

CHAPITRE III. FRANCHISSEMENT DE LA FRONTIÈRE PAR DES RENNES

Article 7. Notification de franchissement de la frontière

Si des rennes appartenant à un pays se trouvent avoir pénétré sur le territoire de l'autre pays, l'autorité compétente de ce pays en avise le plus tôt possible l'autorité compétente du pays dont les rennes ont franchi la frontière. Ce faisant, l'autorité indique le nombre de rennes ayant franchi la frontière, si celui-ci est connu, le point de franchissement de la frontière et la date et le lieu où les rennes ont été retournés.

La notification est faite par courrier électronique ou par toute autre méthode vérifiable. La notification doit indiquer s'il y a eu mélange de rennes finlandais et de rennes norvégiens et s'il convient donc de les séparer. L'autorité communique en même temps, ou le plus tôt possible, un avis spécial indiquant à quelle date et où la séparation se fera.

Si les rapports indiquent que des dommages donnant lieu à indemnisation en vertu de l'article 12 ont été causés, il convient de l'indiquer dans la notification concernant le

franchissement de la frontière. L'autorité compétente communique, en même temps ou dans les meilleurs délais, un avis spécial indiquant la date et le lieu de l'évaluation du préjudice invoqué.

La notification doit, autant que possible, fournir des renseignements précis sur la date et le lieu des dommages causés, sur le type et la portée des dommages, ainsi que sur le préjudice financier à indemniser. Les renseignements permettant d'identifier le propriétaire des rennes qui ont causé les dommages doivent être fournis dans la mesure du possible. Tout témoin et tout autre élément de preuve doivent également être indiqués.

Article 8. Restitution des rennes

Si des rennes finlandais pénètrent sur le territoire norvégien ou des rennes norvégiens sur le territoire finlandais en grand nombre, si le franchissement de la frontière s'est poursuivi pendant une longue période, ou s'il y a eu mélange de rennes finlandais et norvégiens, l'autorité compétente du pays auquel appartiennent les rennes prend des mesures pour que les rennes soient refoulés vers leur pays dans les meilleurs délais.

En cas de franchissement récent de la frontière par un petit nombre de rennes et si les propriétaires des rennes des deux côtés de la frontière en conviennent, les rennes peuvent être refoulés vers leur pays par leurs gardiens. Les autorités compétentes des deux pays sont informées dès que possible du franchissement de la frontière. Au cas où ces retours se produisent, les dispositions des articles 7, 11 et 13 ne s'appliquent pas.

Article 9. Obligation d'aller chercher les rennes

Si les rennes n'ont pas été refoulés vers le pays auquel ils appartiennent, conformément au paragraphe 2 de l'article 8, l'autorité qui a reçu la notification conformément à l'article 7 est tenue de prendre des mesures avec les propriétaires de rennes et, le cas échéant, avec d'autres autorités pour s'assurer que les rennes soient récupérés sans délai.

Si l'on doit procéder à la séparation des rennes, il conviendra de venir les chercher à la date fixée pour la séparation.

Article 10. Séparation

L'autorité compétente du lieu où doit s'effectuer la séparation doit, avec les propriétaires de rennes et toute autre autorité, veiller à ce qu'elle puisse avoir lieu à la date indiquée. Le propriétaire des rennes auxquels se trouvent mélangés des rennes étrangers est tenu, soit personnellement soit par l'intermédiaire d'un représentant, d'aider à les séparer. À la suite de la séparation, un procès-verbal est dressé, indiquant notamment le nombre exact de rennes étrangers et, autant que possible, toutes les marques que portent les animaux.

Une transcription du procès-verbal de la séparation est envoyée dès que possible à l'autorité compétente du pays d'origine des rennes.

Les propriétaires de rennes du pays auquel les rennes appartiennent qui reçoivent la garde des rennes séparés accusent réception par écrit. Une copie de l'accusé est envoyée à l'autorité compétente du pays d'origine des rennes, accompagnée de la transcription du procès-verbal.

Article 11. Indemnité pour pâturage illicite

Lorsque l'avis prévu à l'article 7 a été envoyé, les propriétaires des rennes qui ont franchi la frontière ont sept jours pour ramener les rennes dans leur pays d'origine sous peine d'amende pour le franchissement de la frontière. Si les rennes ne sont pas récupérés dans la période indiquée, le pays où les rennes ont pénétré est en droit de réclamer, à titre de paiement pour leur séjour illicite, une somme ne dépassant pas 5 % de la valeur des animaux dénombrés.

Si les rennes sont trouvés dans le pays 10 jours après la date de la notification prévue à l'article 7, le cas est traité comme un nouveau franchissement de la frontière. En cas de séparation, le délai est réputé courir à compter de la date fixée pour la séparation.

Article 12. Réparation des dommages

Outre le paiement visé à l'article 11, une indemnité totale est due aux habitants de l'un des pays ayant accusé des pertes financières résultant de dommages aux terres agricoles et aux lichens causés par des rennes appartenant à l'autre pays ou par les propriétaires ou les éleveurs de ces rennes. Les personnes déposant une plainte pour dommages doivent documenter lesdits dommages et leur étendue dans la plainte. En cas de soumission de demande d'indemnisation relative à une notification de franchissement de la frontière, l'autorité compétente du pays où les dommages ont eu lieu veille à ce qu'une enquête relative à ces dommages soit menée le plus rapidement possible. Ladite autorité fournit des renseignements documentés sur la date et le lieu de l'enquête relative aux dommages à l'autorité compétente de l'autre pays. Cette dernière a la possibilité d'assister à l'enquête sur les dommages. L'enquête vise à établir la véracité des dommages, le lien entre les rennes et les dommages et la justification d'une indemnisation. Ce faisant, la mesure dans laquelle les rennes du pays ont pu contribuer aux dommages doit être établie. S'il est évident qu'aucun dommage n'a été causé par des rennes étrangers, la demande est rejetée. Si les dommages sont confirmés, l'indemnisation est fixée à la discrétion de l'autorité compétente.

L'autorité compétente conserve un procès-verbal indiquant comment elle a déterminé le montant de l'indemnisation. Le document doit comporter une description exacte de la nature et de la portée des dommages et une comptabilisation des coûts.

Article 13. Indemnisation d'autres coûts

Les frais de déplacements des fonctionnaires, des témoins et des personnes autorisées ainsi que les frais de rassemblement, de décompte, de refoulement, de surveillance, d'alimentation et de séparation des rennes et d'envoi des notifications visées à l'article 7 et d'autres mesures relatives au franchissement des frontières par des rennes sont indemnisés par un montant à déterminer par l'autorité compétente du pays demandeur de l'indemnisation.

Article 14. Base du calcul de la valeur

La valeur sur la base de laquelle doivent être calculés les paiements prévus à l'article 11 est établie par référence au prix moyen payé aux propriétaires de rennes abattus dans le pays sur le territoire duquel les rennes ont pénétré.

Article 15. Paiement d'indemnités et dépenses

Dans les trois mois suivant la réception de la transcription visée à l'article 17, l'autorité compétente de chaque pays fixe les montants à payer conformément à l'article 11. Ces montants et indemnités dus en vertu des articles 12 et 13 sont payés sur les fonds publics du pays auquel appartiennent les rennes.

À la fin de chaque semestre, les autorités respectives des pays s'envoient réciproquement une communication décrivant les sommes réclamées et en effectuent le règlement. Si un propriétaire de rennes a volontairement ou par négligence fait passer la frontière à ses rennes, l'autorité compétente détermine dans quelle mesure ce propriétaire sera appelé à rembourser à l'État les sommes payées à l'autre pays en vertu du présent Accord.

Chaque pays verse la compensation dans un délai d'un an après la réception et le paiement de la demande. La compensation a lieu dans les 6 mois suivant la réception de la demande.

S'il existe toujours un désaccord sur la question au bout de six mois, l'affaire est réglée conformément aux dispositions de l'article 24.

Article 16. Vérifiabilité du franchissement des frontières

L'autorité compétente se tient pleinement informée de toutes les notifications reçues concernant le franchissement de frontières par des rennes. Les renseignements suivants doivent être fournis :

1. La copie textuelle des notifications envoyées conformément à l'article 7, avec une indication exacte de la date et des modalités de l'envoi, de l'expéditeur des notifications et les coordonnées de ce dernier ;
2. Les notifications reçues au sujet de l'entrée de rennes d'un pays dans l'autre pays, avec une transcription exacte du contenu de la notification et la déclaration indiquant quand et comment elle a été reçue, le nom de l'expéditeur et les coordonnées de ce dernier ;
3. L'indication des mesures prises suite à la notification mentionnée au paragraphe 2 ;
4. L'état des frais, accompagnés des pièces justificatives, dont le remboursement peut être réclamé à l'autre pays, en totalité ou en partie, en vertu de l'article 15.

Article 17. Échange de transcriptions de procès-verbaux

Les transcriptions de procès-verbaux visés à l'article 12 sont transmises aux autorités compétentes des deux pays. Cette transmission a lieu le plus tôt possible après la prise de décision sur l'incident.

De même, une liste des incidents visés à l'article 16 est envoyée tous les six mois. Il incombe au destinataire du procès-verbal de se charger de sa traduction.

CHAPITRE IV. DISPOSITIONS DIVERSES

Article 18. Délégation de pouvoirs

Un ou plusieurs experts peuvent être autorisés à s'acquitter des tâches confiées à l'autorité compétente en vertu des articles 7 à 10 de l'Accord.

Les noms et adresses des personnes ainsi autorisées doivent être communiqués immédiatement.

Article 19. Utilisation des parcours de migration

Lors de leur migration, les rennes pourront utiliser les parcours de migration sur le territoire de l'autre pays déterminés par la Commission des barrières. Toutefois, il est interdit de laisser paître les animaux sur le territoire de l'autre pays pendant cette migration. La Commission des barrières notifie à l'avance aux districts de pâturage de rennes concernés les parcours de migration à utiliser.

L'Accord ne s'applique pas aux rennes destinés à l'abattage entrés licitement dans le pays sous la surveillance voulue.

Article 20. Utilisation de véhicules tout-terrain

Aux fins de l'accomplissement des tâches prévues par le présent Accord, des véhicules tout-terrain appropriés pourront être utilisés de part et d'autre de la frontière d'État si cette utilisation n'est pas contraire aux règles en vigueur dans chaque pays concernant la circulation des véhicules motorisés dans la nature. Les dispositions en vigueur dans le pays où le véhicule est utilisé s'appliquent au véhicule et à son conducteur.

Il incombe à chaque conducteur de respecter les règles en vigueur à tout moment particulier dans le pays où circule le véhicule.

Article 21. Liste et marques d'identité des rennes

Les autorités chargées de tenir la liste des marques d'identité de rennes en Norvège et en Finlande se communiquent, sur demande, une liste des marques d'identité de rennes enregistrées dans les districts frontaliers de chaque pays. Ces communications sont traduites dans la langue du pays destinataire.

Il est interdit d'enregistrer dans l'un des deux pays de nouvelles marques pouvant aisément être confondues avec des marques d'identité déjà enregistrées dans l'autre pays.

Les nouvelles marques soumises à l'enregistrement sont au préalable transmises à l'autorité chargée de la gestion de la liste des marques d'identité de rennes dans l'autre pays. Si l'autorité concernée a des observations sur l'enregistrement proposé, celle-ci les fait connaître immédiatement.

Article 22. Autres barrières

Les deux pays sont tenus de construire et d'entretenir, chacun sur son territoire, des barrières de séparation dans des lieux désignés par la Commission des barrières.

Aucune autre barrière ne peut être reliée aux barrières de la Convention sans l'obtention préalable d'un permis auprès de la Commission.

Article 23. Sanctions

Quiconque, à dessein ou par négligence, endommage des barrières ou des barrières de séparation, ou ouvre les ouvertures ménagées dans ces barrières sans prendre soin de bien les refermer, est passible d'une amende, à moins que le droit pénal ordinaire du pays concerné ne prévoie une peine plus sévère.

L'auteur de tels actes est tenu de réparer les dommages causés.

Article 24. Différends

Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord peut être soumis par l'un ou l'autre des pays à une Commission arbitrale composée de trois membres. Chaque pays élit un membre de la Commission, dont le président est élu conjointement par les deux pays. Ce dernier ne peut être un ressortissant finlandais ou norvégien. À défaut d'accord, le Gouvernement suédois est prié de nommer le président de la Commission. La Commission arbitrale fixe la date et le lieu de ses réunions et arrête son règlement intérieur après que le président a recueilli l'avis des deux pays. Elle fixe elle-même le montant de sa rétribution ainsi que la manière dont celle-ci et les autres frais de procédures sont répartis entre les deux pays.

Article 25. Autorités

Les deux pays précisent dans leur législation les autorités habilitées en vertu du présent Accord.

Les deux pays se notifient mutuellement la cession de ces pouvoirs.

Article 26. Durée et renégociation

Le présent Accord reste en vigueur pendant 30 ans à compter de la date de son entrée en vigueur.

Sauf si le présent Accord est dénoncé au plus tard cinq ans avant l'expiration de la période de validité en cours, il demeure en vigueur pendant dix années supplémentaires et est ultérieurement réputé prorogé pour de nouvelles périodes de dix ans, s'il n'est pas dénoncé deux ans avant l'expiration de la période de dix ans en cours.

Les parties peuvent, par échange de notes, demander la renégociation des dispositions du présent Accord.

Article 27. Entrée en vigueur

Le présent Accord entre en vigueur 30 jours après la date à laquelle les Parties s'informent mutuellement, par un échange de notes, que leurs procédures constitutionnelles internes requises pour son entrée en vigueur ont été réalisées.

À la date d'entrée en vigueur du présent Accord, la Convention du 3 juin 1981 entre la Finlande et la Norvège relative à la construction et à l'entretien de barrières et à l'adoption d'autres mesures destinées à empêcher les rennes de pénétrer sur le territoire de l'autre pays cesse de produire ses effets.

Le présent Accord a été signé à Karasjok le 9 décembre 2014, en double exemplaire en langues finnoise et norvégienne, les deux textes faisant également foi.

Pour la République de Finlande :

PETTERI ORPO

Pour la République de Norvège :

SYLVI LISTHAUG